

เรียน ผู้จัดการ

สถาบันการเงินเฉพาะกิจทุกแห่ง

ที่ ธปท.ว. 5173/2569 เรื่อง นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) สำหรับการเปิดบัญชีเงินฝากของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้าสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ออกประกาศจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ (1) หลักเกณฑ์การรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) สำหรับการเปิดบัญชีเงินฝากของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถนำเทคโนโลยีที่มีมาตรฐานมาใช้ในกระบวนการรู้จักลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) หลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้าสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และ (3) หลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อยกระดับการบริหารจัดการความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินและการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดของลูกค้าให้มีความรัดกุมครอบคลุมตลอดกระบวนการและเหมาะสมสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า เพื่อป้องกันมิให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางในการสนับสนุนการกระทำความผิดหรือกิจกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและเพื่อคุ้มครองผู้ให้บริการทางการเงิน โดยสรุปสาระสำคัญของหลักเกณฑ์ได้ดังนี้

1. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 38/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) สำหรับการเปิดบัญชีเงินฝากของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ กำหนดหลักเกณฑ์ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(1) ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การแสดงตนของลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยหน่วยงานกำกับดูแลอื่น

(2) พิสูจน์ตัวตนลูกค้า (verification) โดยสามารถเลือกใช้ระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล เช่น National Digital ID platform ในการเปิดบัญชีเงินฝากแบบไม่พบเห็นลูกค้าต่อหน้า (non face-to-face) เพียงอย่างเดียวได้ เพื่อให้ลูกค้ามีทางเลือกในการเปิดบัญชีเงินฝากแบบไม่พบเห็นลูกค้าต่อหน้าที่สะดวกและรัดกุม

(3) สามารถพิจารณาใช้กระบวนการอื่นที่รัดกุมในการเปิดบัญชีเงินฝากในครั้งต่อไป

กับลูกค้าที่เคยผ่านกระบวนการรู้จักลูกค้ามาแล้ว โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีการยืนยันตัวตนลูกค้า (authentication) ที่รัดกุมและต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าลูกค้าที่ประสงค์จะเปิดบัญชีเงินฝากเป็นลูกค้ารายนั้นจริง

(4) สามารถยื่นขออนุญาตต่อ ธปท. ได้ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด หรือประสงค์ที่จะใช้กระบวนการหรือการดำเนินการอื่นในการรู้จักลูกค้าเพื่อเปิดบัญชีเงินฝาก นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด

2. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 39/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารจัดการ ความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้าสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ กำหนดหลักเกณฑ์ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีการกำหนดนโยบาย กระบวนการและแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติในการ บริหารความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้า รวมถึงมีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมสอดคล้อง กับความเสี่ยงของลูกค้าและครอบคลุมตลอดกระบวนการเริ่มตั้งแต่กระบวนการรู้จักลูกค้า การตรวจสอบ ข้อมูลก่อนการอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ การแสดงตนหรือยืนยันตัวตนก่อนการให้บริการทางการเงิน การติดตาม ฝ้าระวัง ตรวจสอบและตรวจสอบพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินหรือการทำธุรกรรมทางการเงิน ของลูกค้า รวมทั้งการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเมื่อตรวจพบหรือได้รับแจ้งพฤติกรรมการใช้บริการ ทางการเงินหรือการทำธุรกรรมทางการเงินของลูกค้าที่มีลักษณะผิดปกติ ตลอดจนการจัดให้มีแนวทาง ในการดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม และรายงานข้อมูลพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงิน หรือการทำธุรกรรมทางการเงินของลูกค้าที่มีลักษณะผิดปกติมายัง ธปท.

3. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 40/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารจัดการ ความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ กำหนดหลักเกณฑ์ให้สถาบัน การเงินเฉพาะกิจต้องมีการกำหนดและดำเนินการตามกระบวนการ แนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติในการบริหาร ความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสด รวมถึงมีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมสอดคล้องกับ ความเสี่ยงของลูกค้าและครอบคลุมตลอดกระบวนการเริ่มตั้งแต่การจัดให้ลูกค้าแสดงตนหรือยืนยันตัวตน ก่อนทำธุรกรรม การขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์หรือเอกสารประกอบวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมที่ สอดคล้องตามระดับความเสี่ยง โดยสำหรับการทำธุรกรรมเงินสดภายใน 1 วัน ตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น (Enhanced Customer Due Diligence: EDD) และการมีกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และตรวจสอบพฤติกรรม การทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดของลูกค้า รวมทั้งการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเมื่อตรวจพบหรือ ได้รับแจ้งการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดที่มีลักษณะผิดปกติ ตลอดจนการจัดให้มีแนวทางในการ ดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม และรายงานข้อมูลพฤติกรรมทางการเงินหรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้อง กับเงินสดที่มีลักษณะผิดปกติมายัง ธปท. โดยในระยะแรกจะเน้นที่ธุรกรรมการเบิกถอนเงินสด และธุรกรรม ที่เกี่ยวกับเช็คที่ส่งผลให้เกิดการเบิกถอนเงินสดก่อน

ธปท. จึงขอจัดส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 3 ฉบับ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 143 ตอนพิเศษ 204 ง ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2569 แล้ว โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

 สมรัตน์ชัย

(นางสาวเปรมจิต สมรัตน์ชัย)

ผู้อำนวยการ ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

ผู้ว่าการแทน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 38/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) สำหรับการเปิดบัญชีเงินฝากของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
  2. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 39/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงจากการใช้บริการทางการเงินของลูกค้าสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
  3. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 40/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5856, 0 2283 6542, 0 2283 6851

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ FIOP-RPD@bot.or.th

เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงจากการใช้บริการทางการเงินของลูกค้า
สำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

1. เหตุผลในการออกประกาศ

จากสัญญาณปัญหาอาชญากรรมในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาพบการนำประโยชน์ที่ได้รับเป็นเงินหรือทรัพย์สินถูกเคลื่อนย้าย ชุกซ่อน และแปรรูปเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดให้อยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ส่งผลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถูกใช้เป็นช่องทางในการสนับสนุนการกระทำความผิดปะปนไปกับการให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนทั่วไป โดยปัญหาดังกล่าวเริ่มมีจำนวนมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งยังมีความซับซ้อนและยากต่อการบริหารจัดการ รวมถึงยังก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน สังคม ระบบเศรษฐกิจและกระทบต่อความมั่นคง รวมถึงภาพลักษณ์ของประเทศด้วย ดังนั้น ในฐานะที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นตัวกลางทางการเงินที่สำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สถาบันการเงินเฉพาะกิจจึงจำเป็นต้องมีการบริหารความเสี่ยงจากการใช้บริการทางการเงินของลูกค้าที่รัดกุม เพื่อลดช่องโหว่และโอกาสที่ผู้กระทำความผิดจะใช้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นเครื่องมือหรือช่องทางในการสนับสนุนการกระทำความผิดหรือกิจกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานและความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญในการยกระดับการบริหารจัดการความเสี่ยงจากการใช้บริการทางการเงินของลูกค้า เพื่อป้องกันมิให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางในการสนับสนุนการกระทำความผิดหรือกิจกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน จึงออกหลักเกณฑ์ฉบับนี้ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติ โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีนโยบายและการกำกับดูแลบริหารจัดการความเสี่ยงจากการใช้บริการทางการเงินของลูกค้าที่ครอบคลุมตลอดกระบวนการและเหมาะสมสอดคล้องกับความเสี่ยงของลูกค้าและ/หรือธุรกรรม เริ่มตั้งแต่การรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) การตรวจสอบข้อมูลก่อนการอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ การแสดงตนหรือยืนยันตัวตนก่อนการให้บริการทางการเงิน การติดตาม เฝ้าระวัง ตรวจสอบและตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินหรือการทำธุรกรรมทางการเงินของลูกค้า รวมถึงการดำเนินการเมื่อพบหรือได้รับแจ้งความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินหรือการทำธุรกรรมทางการเงินของลูกค้าที่มีลักษณะผิดปกติซึ่งอาจเป็นสัญญาณบ่งชี้ว่าการทำธุรกรรมทางการเงินนั้น ๆ อาจมีความเกี่ยวข้อง

กับการสนับสนุนการกระทำความผิดหรือกิจกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตลอดจนการจัดให้มีแนวทางในการดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 120/1 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ออกหลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้าสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

4. เนื้อหา

4.1 คำจำกัดความ

“ลูกค้า” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ซึ่งสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

“บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งตกลงกันทางกฎหมายให้เป็นผู้ครอบครอง ใช้ จำหน่าย หรือบริหารจัดการทรัพย์สินไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เพื่อประโยชน์ของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง

“ธุรกรรมทางการเงิน” หมายความว่า ธุรกรรมทางการเงินที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจให้บริการ เช่น การสมัครใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ การเปิดบัญชีเงินฝาก การรับฝากเงิน การเบิกถอนเงิน การโอนเงิน การชำระค่าสินค้าและบริการ โดยผ่านช่องทางการให้บริการต่าง ๆ เช่น สาขาทั่วไป สาขาอิเล็กทรอนิกส์ ช่องทางดิจิทัล

“ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” หมายความว่า บุคคลธรรมดาผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริง หรือมีอำนาจควบคุมความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ากับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ หรือบุคคลที่ลูกค้าทำธุรกรรมแทน รวมถึงบุคคลผู้ใช้อำนาจควบคุมนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

4.2 หลักการ

เพื่อดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในฐานะตัวกลางในการให้บริการทางการเงิน และเพื่อป้องกันไม่ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการกระทำความผิดในลักษณะเคลื่อนย้าย หรือแปรสภาพเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดปะปนไปกับการให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนทั่วไป สถาบันการเงินเฉพาะกิจจึงต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้าอย่างรัดกุม ซึ่งหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้มีเจตนาให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำเนินการเพิ่มเติมจากกฎหมายหรือหลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้อง โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องดูแลให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ครอบคลุมตลอดกระบวนการและเหมาะสมสอดคล้องกับความเสี่ยงของลูกค้า ซึ่งประเมินจากปัจจัยความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า พื้นที่หรือประเทศ ประเภทผลิตภัณฑ์หรือบริการ และธุรกรรมหรือช่องทางการให้บริการ รวมถึงมีการทบทวนกระบวนการดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เท่าทันกับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องดูแลให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงดังกล่าวไม่สร้างภาระแก่ลูกค้าจนเกินควร และต้องมีแนวทางในการดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม รวดเร็ว และเป็นธรรมด้วย

ทั้งนี้ กรณีการให้บริการทางการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีการกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลในเรื่องข้างต้นไว้เป็นการเฉพาะ เช่น บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง¹ รวมถึงกรณีการให้บริการทางการเงินที่มีหน่วยงานกำกับดูแลเป็นการเฉพาะ เช่น บริการที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์หรือประกันภัย หากหน่วยงานกำกับดูแลนั้นมีกฎหมายหรือหลักเกณฑ์กำกับดูแลในเรื่องข้างต้น ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายหรือหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะนั้นกำหนด

4.3 หลักเกณฑ์

4.3.1 การกำหนดนโยบาย กระบวนการและแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้า แนวทางในการดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบ และโครงสร้างการกำกับดูแล

¹ เช่น ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) สำหรับการเปิดให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์

(1) บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องจัดให้มีการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยนโยบายดังกล่าวต้องสอดคล้องกับกฎหมายหรือหลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้อง และเหมาะสมสอดคล้องกับความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้า อีกทั้งต้องมีการทบทวนเพื่อให้นโยบายดังกล่าวมีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของพฤติกรรม การให้บริการทางการเงินของลูกค้า และสามารถดูแลความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการทบทวนนโยบายในเรื่องนี้ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(2) บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับสูง

ผู้บริหารระดับสูงต้องดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำเนินการตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้าที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามข้อ 4.3.1 (1) อย่างเคร่งครัด และต้องดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำเนินการต่อไปนี้

(2.1) กำหนดกระบวนการและแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงจากการให้บริการของลูกค้า รวมทั้งจัดให้มีบุคลากร ระบบงาน และ/หรือเทคโนโลยี และเครื่องมือในการดำเนินการ เพื่อช่วยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถติดตาม เฝ้าระวัง ตรวจสอบ และตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินหรือการทำธุรกรรมทางการเงินของลูกค้าที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการกระทำความผิดหรือกิจกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตลอดจนจัดให้มีแนวทางในการดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม

(2.2) กำหนดโครงสร้างการบังคับบัญชาหรือสายงานการรายงานที่เหมาะสม และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานภายใต้โครงสร้างการบังคับบัญชานั้น ให้ชัดเจน เพื่อสนับสนุนให้การควบคุม กำกับ ตรวจสอบ (three lines of defense) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งกำหนดผู้มีอำนาจอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับความเสี่ยงของลูกค้า

ทั้งนี้ ผู้บริหารระดับสูงต้องสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรที่เกี่ยวข้อง เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้า รวมถึงหน้าที่ความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง โดยต้องดูแลให้บุคลากรดังกล่าวปฏิบัติตามนโยบาย กระบวนการ และแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติที่กำหนดอย่างเคร่งครัด

(3) โครงสร้างการกำกับดูแลที่เอื้อต่อการควบคุม กำกับ และตรวจสอบ (three lines of defense) อย่างมีประสิทธิภาพ

(3.1) หน่วยงานที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงและควบคุมความเสี่ยงในขั้นแรก (first line of defense) เช่น พนักงานสาขา และเจ้าหน้าที่สัมพันธ์ ต้องถือปฏิบัติตามข้อ 4.3.2 (1) – (3) อย่างเคร่งครัดในการให้บริการทางการเงินแก่ลูกค้า โดยหน่วยงานดังกล่าวต้องเก็บรวบรวมข้อมูล ประเมินและวิเคราะห์ข้อมูลและพฤติกรรมของลูกค้าด้วยความระมัดระวังและรัดกุม เช่น กรณีลูกค้าขอเปิดบัญชีเงินฝาก ให้สอบถามและสังเกตพฤติกรรมของลูกค้า รวมถึงหากพบการทำธุรกรรมที่มีลักษณะผิดปกติ² เช่น ลูกค้าไม่สามารถให้ข้อมูลประกอบการเปิดบัญชีเงินฝากหรือการทำธุรกรรมทางการเงินได้ชัดเจน หรือข้อมูลอาชีพกับรายได้ของลูกค้าไม่สอดคล้องกัน ให้หน่วยงานดังกล่าวปฏิบัติตามนโยบาย กระบวนการและแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติที่กำหนดตามข้อ 4.3.1 (1) และ 4.3.1 (2.1) ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องจัดให้มีกระบวนการหรือระบบงานเพื่อให้หน่วยงานข้างต้นรวบรวมข้อมูลหรือข้อสังเกตดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้าของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น พนักงานสาขาสามารถเข้าถึงข้อมูลพฤติกรรมที่มีลักษณะผิดปกติที่เคยเกิดขึ้นและนำมาใช้ประกอบการพิจารณาว่าควรสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมทางการเงินกับลูกค้าหรือไม่

(3.2) หน่วยงานกำกับภายใน (second line of defense) และหน่วยงานตรวจสอบภายใน (third line of defense) ต้องกำกับดูแลและตรวจสอบให้องค์กรมีกระบวนการควบคุมดูแลความเสี่ยงที่ดี เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้าดำเนินการได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่

(3.2.1) หน่วยงานกำกับภายใน เช่น หน่วยงานบริหารความเสี่ยง (risk management function) หรือหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกฎหมาย (compliance function) ต้องกำกับดูแลให้หน่วยงานที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงและควบคุมความเสี่ยงในขั้นแรก ปฏิบัติตามนโยบาย กระบวนการและแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงินของลูกค้า

(3.2.2) หน่วยงานตรวจสอบภายใน ต้องติดตามตรวจสอบ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน และการกำกับและการควบคุมภายใน เช่น การทำหน้าที่ของพนักงานสาขาและเจ้าหน้าที่สัมพันธ์ในการให้บริการทางการเงินแก่ลูกค้า การบริหารความเสี่ยงจาก

² ธุรกรรมที่มีลักษณะผิดปกติ ครอบคลุมถึงความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินหรือการทำธุรกรรมทางการเงินของลูกค้าที่มีลักษณะผิดปกติ

การใช้บริการทางการเงินของลูกค้าและการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของหน่วยงานกำกับภายใน เป็นต้น รวมถึงตรวจสอบกระบวนการและแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงจากการใช้บริการทางการเงินของลูกค้าให้เหมาะสมสอดคล้องกับความเสี่ยงขององค์กร

4.3.2 การบริหารความเสี่ยงจากการใช้บริการทางการเงินของลูกค้า

สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงจากการใช้บริการทางการเงินของลูกค้าที่ครอบคลุมตลอดกระบวนการและเหมาะสมสอดคล้องกับความเสี่ยงของลูกค้า เริ่มตั้งแต่การรู้จักลูกค้า การตรวจสอบข้อมูลก่อนการอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ การแสดงตนหรือยืนยันตัวตนก่อนการใช้บริการทางการเงิน การติดตาม ฝ้าระวัง ตรวจสอบและตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินหรือการทำธุรกรรมทางการเงินของลูกค้าเป็นระยะว่ายังคงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ลูกค้าแจ้งไว้จนสิ้นสุดความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า การจัดเก็บข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับลูกค้า และการมีแนวทางในการดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบ โดยให้ถือปฏิบัติดังนี้

(1) การรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC)

(1.1) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องกำหนดให้มีกระบวนการรู้จักลูกค้าที่เหมาะสมสอดคล้องกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินนั้น โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องตรวจสอบความถูกต้อง ความแท้จริง และความเป็นปัจจุบันของข้อมูลและหลักฐานการแสดงผลที่ได้รับจากลูกค้า รวมถึงพิสูจน์ว่าลูกค้าหรือบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายจากลูกค้า (หากมี) เป็นบุคคลเดียวกันกับบุคคลในเอกสารหลักฐานการแสดงผล โดยตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เพื่อไม่ให้มีการสวมรอย การขโมยข้อมูลของบุคคลอื่นไปสมัครใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(1.2) สำหรับผลิตภัณฑ์ที่เป็นบัญชีเงินฝาก ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้เพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) สำหรับการเปิดบัญชีเงินฝากของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(1.2.1) กรณีลูกค้าบุคคลธรรมดาสัญชาติไทย ให้ใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบเบาะเนกประสงค์ (smart card) เป็นเอกสารการแสดงผล โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบเบาะเนกประสงค์ (smart card reader) และตรวจสอบสถานะของบัตรประจำตัวประชาชนผ่านระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐ เว้นแต่กรณีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบเบาะเนกประสงค์ได้

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานเพิ่มเติมที่เหมาะสมชัดเจนและมีระดับความน่าเชื่อถือไม่ต่ำกว่าการรู้จักลูกค้าตามวิธีการข้างต้น เช่น ใช้เอกสารที่ส่วนราชการออกให้เพิ่มเติมเพื่อบริหารความเสี่ยงจากเหตุจำเป็นดังกล่าวด้วย

(1.2.2) กรณีลูกค้าบุคคลธรรมดาชาวต่างชาติ ให้ใช้เอกสารแสดงตนร่วมกับเอกสารแสดงเงื่อนไขและระยะเวลาที่ให้อยู่ในประเทศไทย รวมทั้งเอกสารที่แสดงถึงวัตถุประสงค์การอยู่ในประเทศไทยที่ชัดเจนและตรวจสอบได้ โดยเอกสารดังกล่าวต้องออกโดยส่วนราชการหรือรัฐเจ้าของสัญชาติอย่างน้อย 2 รายการ ดังนี้

(ก) กรณีใช้หนังสือเดินทางที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถตรวจสอบด้วยเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (Near Field Communication: NFC) ได้ ให้ใช้หนังสือเดินทางเป็นเอกสารแสดงตน โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องตรวจสอบข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ ร่วมกับเอกสารแสดงการอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยโดยรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวและเอกสารแสดงวัตถุประสงค์การอยู่ในประเทศไทยที่ชัดเจนและตรวจสอบได้

(ข) กรณีใช้หนังสือเดินทางแต่สถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถตรวจสอบด้วยเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ได้ ให้ใช้หนังสือเดินทางเป็นเอกสารแสดงตนร่วมกับเอกสารแสดงการอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยโดยรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว รวมทั้งเอกสารแสดงวัตถุประสงค์การอยู่ในประเทศไทยที่ออกโดยส่วนราชการหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือ โดยหากเอกสารแสดงวัตถุประสงค์การอยู่ในประเทศไทยไม่สามารถออกโดยส่วนราชการหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือได้ ให้ใช้เอกสารแสดงวัตถุประสงค์การอยู่ในประเทศไทยร่วมกับเอกสารแสดงตนอื่นที่ส่วนราชการหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือออกให้

(ค) กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถดำเนินการตามที่กำหนดในข้อ (ก) หรือ (ข) ข้างต้นได้ แต่ลูกค้ามีความจำเป็นในการใช้บัญชีเงินฝากเพื่อการดำรงชีพหรือรับค่าตอบแทน สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องกำหนดให้มีเอกสารแสดงตนและมีแนวทางการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมและมีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเท่ากับวิธีการแสดงเอกสารข้างต้น

(1.2.3) กรณีลูกค้านิติบุคคล ให้ดำเนินการ ดังนี้

(ก) นิติบุคคลที่เป็นหน่วยงานเอกชน เช่น บริษัทจำกัด ให้ใช้เอกสารที่หน่วยงานราชการออกให้หรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรอง และเอกสารที่น่าเชื่อถือที่แสดงสัดส่วนผู้ถือหุ้นหรือผู้มีอำนาจควบคุม/ครอบงำการบริหาร ลักษณะธุรกิจ สถานที่จดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคล

(ข) นิติบุคคลอื่น เช่น องค์กรของรัฐ วัด มูลนิธิ สมาคม ให้ใช้ข้อมูลแสดงการจัดตั้งหรือหนังสือแสดงการจดทะเบียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์หรือความจำเป็นในการใช้บัญชีเงินฝาก เช่น หนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม

ทั้งนี้ กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจเห็นว่าผลิตภัณฑ์บัญชีเงินฝากใดเป็นผลิตภัณฑ์ที่จัดเป็นความเสี่ยงต่ำ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจขออนุญาตผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในข้อ 4.3.2 (1.2) ต่อธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี

(2) การตรวจสอบข้อมูลก่อนการอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องจัดให้พนักงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเก็บรวบรวมข้อมูล ประเมินและวิเคราะห์พฤติกรรมลูกค้าหรือบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายจากลูกค้า (หากมี) ด้วยการสอบถาม สังเกต รวมทั้งการขอหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม โดยต้องตรวจสอบกับข้อมูลที่มีอยู่ในระบบงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น ผลการพิจารณาในขั้นตอนการรับลูกค้าครั้งก่อน เป็นต้น ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความเสี่ยงของลูกค้า ซึ่งประเมินจากปัจจัยความเสี่ยงที่เกี่ยวกับลูกค้า พื้นที่หรือประเทศ ประเภทผลิตภัณฑ์หรือบริการ และธุรกรรมหรือช่องทางการให้บริการ ในกรณีลูกค้าเป็นนิติบุคคล ให้พนักงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะธุรกิจของลูกค้าและโครงสร้างการบริหารจัดการหรือการเป็นเจ้าของด้วย

ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence: CDD) ให้สอดคล้องกับความเสี่ยงของลูกค้า โดยนอกจากดำเนินการตามกระบวนการรู้จักลูกค้าตามข้อ 4.3.2 (1) แล้ว ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า³ และพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า เช่น ใช้เอกสาร ข้อมูล หรือข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

(ข) ตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าเป็นบุคคลที่ถูกกระทำการทำธุรกรรม

³ ให้พิจารณาตามวิธีการที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด โดยธนาคารแห่งประเทศไทยสนับสนุนให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาตรวจสอบข้อมูลตลอดสายไปจนถึงผู้ถือหุ้นทอดสุดท้ายซึ่งเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ทั้งนี้ กรณีตรวจสอบข้อมูลการถือหุ้นแล้วไม่พบบุคคลธรรมดาให้พิจารณาด้วยวิธีการอื่นหรือพิจารณาให้ผู้บริหารระดับสูงของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

(ค) ขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการของลูกค้า เพื่อนำมาพิจารณาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม เป็นครั้งคราวกับลูกค้า

กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจพบพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงิน ที่มีลักษณะผิดปกติในขั้นตอนการพิจารณาก่อนอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือหรือขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับ แหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สิน แหล่งที่มาของฐานะความมั่งคั่ง รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการของลูกค้า อาชีพ ชื่อ และสถานที่ตั้งของทำงาน หรือลายมือชื่อของผู้ทำธุรกรรม หากพิจารณาข้อมูลแล้ว พบว่าลูกค้ามีความเสี่ยงสูง ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้เหมาะสมสอดคล้อง กับความเสี่ยงของลูกค้าด้วย เช่น ปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหากสถาบันการเงินเฉพาะกิจ พบความไม่สอดคล้องของข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลได้

(3) การแสดงตนหรือยืนยันตัวตนก่อนการให้บริการทางการเงิน

สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องจัดให้ลูกค้าหรือบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจ ทอดส่วยจากลูกค้า (หากมี) แสดงตนหรือยืนยันตัวตนก่อนการให้บริการทางการเงิน โดยดำเนินการ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ลูกค้าอาจถูกสวมรอย หรือถูกขโมยข้อมูลเพื่อมาให้บริการ ทางการเงิน เช่น การขอเปลี่ยนแปลงข้อมูลส่วนตัวของลูกค้า การขอระงับบริการ mobile banking application โดยการแสดงตนหรือยืนยันตัวตนต้องมีวิธีการดำเนินการที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถ พิสูจน์ให้มั่นใจได้ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริง เช่น การใช้การยืนยันตัวตนแบบหลายวิธี (multi-factor authentication) สำหรับการยืนยันตัวตนแบบไม่พบเห็นลูกค้าต่อหน้า

(4) การติดตาม เฝ้าระวัง ตรวจสอบและตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือพฤติกรรมการให้บริการทางการเงินหรือการทำธุรกรรมทางการเงินของลูกค้า

(4.1) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีกระบวนการและระบบที่มี ประสิทธิภาพในการติดตาม เฝ้าระวัง ตรวจสอบและตรวจสอบเกี่ยวกับการทำธุรกรรมที่มีลักษณะผิดปกติ ตามเงื่อนไขและรูปแบบลักษณะผิดปกติที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดเอง และที่สถาบันการเงิน เฉพาะกิจได้ตกลงเห็นชอบร่วมกันกับหน่วยงานทางการ⁴ รวมทั้งที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจได้รับแจ้งจาก หน่วยงานทางการเกี่ยวกับข้อมูลลูกค้าที่มีการทำธุรกรรมที่มีลักษณะผิดปกติ นอกจากนี้ สถาบันการเงิน เฉพาะกิจต้องมีการปรับปรุงกระบวนการและระบบตามที่กล่าวให้ครอบคลุมความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป

⁴ หน่วยงานทางการหมายถึงธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย

อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งนำข้อมูลหรือข้อสังเกตที่ได้จากการติดตามและตรวจจับธุรกรรมที่มีลักษณะผิดปกติ ครั้งก่อนหน้ามาประกอบการพิจารณาปรับปรุงกระบวนการและระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(4.2) กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจตรวจสอบการทำธุรกรรมที่มีลักษณะผิดปกติแล้วพบว่าลูกค้ามีความเสี่ยงสูง ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น (Enhanced Customer Due Diligence: EDD) โดยหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า เช่น แหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สิน แหล่งที่มาของฐานะความมั่งคั่ง วัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมแต่ละครั้ง รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการของลูกค้า อาชีพ ชื่อ และสถานที่ตั้งของที่ทำงาน หรือลายมือชื่อของผู้ทำธุรกรรม

(4.2.1) กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นได้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาเพิ่มความถี่ขั้นตอนหรือลักษณะการติดตามความสัมพันธ์ทางธุรกิจและความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรม และเพิ่มความถี่ในการตรวจสอบข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้า

(4.2.2) กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นได้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องไม่ทำธุรกรรมกับลูกค้า

ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจบันทึกข้อมูลที่พบจากการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นดังกล่าวไว้ในระบบงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการความเสี่ยงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(4.3) กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจตรวจสอบพบการทำธุรกรรมที่มีลักษณะผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเงินฝากตามเงื่อนไขและรูปแบบตามที่กล่าวในข้อ 4.3.2 (4.1) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจตรวจสอบว่าธุรกรรมที่มีลักษณะผิดปกติดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมที่ทำให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สิน หรือมีความไม่สอดคล้องกับข้อมูลที่ลูกค้าแจ้งไว้หรือไม่ และให้ดำเนินการดังนี้

(4.3.1) กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจตรวจสอบพบข้อมูลที่น่าสงสัยชัดเจนว่ามีการทำธุรกรรมทางการเงินหรือใช้บัญชีเงินฝากในการสนับสนุนการกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรมที่ทำให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สิน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น โดยในกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นได้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องไม่ทำธุรกรรมกับลูกค้าดังกล่าวในบัญชีเงินฝากนั้น พร้อมทั้งตรวจสอบความเชื่อมโยงการใช้บัญชีเงินฝากดังกล่าวกับบัญชีเงินฝากอื่นที่มีอยู่ในสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้นด้วย

(4.3.2) กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่พบข้อมูลตามที่กล่าวในข้อ 4.3.2 (4.3.1) ข้างต้น แต่ตรวจสอบพบการทำธุรกรรมที่มีลักษณะผิดปกติอันเนื่องมาจากเงื่อนไขหรือรูปแบบบัญชีเงินฝากที่มีเงินหมุนเวียนสูงผิดปกติหรือมีมูลค่าธุรกรรมหรือมีความถี่ในการทำธุรกรรมสูงผิดปกติ โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่มีแหล่งที่มาของเงินที่ชัดเจน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น โดยหากสถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นได้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องไม่ทำธุรกรรมกับลูกค้าดังกล่าวในบัญชีเงินฝากนั้น

ทั้งนี้ กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจพบความผิดปกติจากการทำธุรกรรมทางการเงินซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับภัยทุจริตดิจิทัล ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัล (Digital Fraud Management) สำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ⁵

(4.4) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องพิจารณาทบทวนความเสี่ยงของลูกค้าให้เหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้าได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความเสี่ยง

(5) การจัดเก็บข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับลูกค้า

สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องจัดเก็บข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับลูกค้า รวมถึงการบันทึกพฤติกรรมและรายละเอียดการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระบบหรือสถานที่ที่มีความมั่นคงปลอดภัย ตั้งแต่วันที่เริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าจนสิ้นสุดความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า และเก็บรักษาตามระยะเวลาที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องตรวจสอบหรือใช้ประกอบในการสอบสวนหรือดำเนินคดี หรือเพื่อประโยชน์ในการติดตามตรวจสอบและการควบคุมภายในของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(6) การมีแนวทางในการดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบ

สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีแนวทางหรือกระบวนการที่เหมาะสม รวดเร็ว และเป็นธรรม เพื่อดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบจากการบริหารจัดการความเสี่ยงจากการให้บริการทางการเงิน หากปรากฏในภายหลังว่าธุรกรรมของลูกค้าดังกล่าวไม่ใช่ธุรกรรมที่มีลักษณะผิดปกติ

⁵ เมื่อประกาศฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ

4.3.3 การจัดทำและจัดส่งรายงานข้อมูลมายังธนาคารแห่งประเทศไทย

สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องจัดทำและจัดส่งรายงานข้อมูลเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินหรือการทำธุรกรรมทางการเงินของลูกค้าที่มีลักษณะผิดปกติตามรูปแบบ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถติดตามดูแลการบริหารจัดการความเสี่ยงจากการใช้บริการทางการเงินของลูกค้าที่อาจเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมในภาพรวมได้ รวมทั้งจัดทำและจัดส่งรายงานหรือข้อมูลอื่นเพิ่มเติมเป็นรายกรณีตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยร้องขอ

4.4 การขออนุญาตหรือขอผ่อนผันต่อธนาคารแห่งประเทศไทย

กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในประกาศฉบับนี้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจยื่นขออนุญาตมายังธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี โดยแสดงเหตุผล ความจำเป็น และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชน ทั้งนี้ ในการพิจารณาธนาคารแห่งประเทศไทยจะคำนึงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการมีกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดี และการคุ้มครองลูกค้าที่เหมาะสมและเป็นธรรมของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และอาจนำความเห็นของผู้ตรวจการสถาบันการเงินเฉพาะกิจมาประกอบการพิจารณา รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

4.5 การกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม สั่งให้แก้ไข ชะลอ หรือระงับการให้บริการ

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจพิจารณากำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม สั่งให้แก้ไข ชะลอ หรือระงับการดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วน หากพบว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้ หรือกรณีอื่น ๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าการดำเนินการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและความผาสุกของประชาชนหรือความมั่นคงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจและระบบสถาบันการเงิน

5. บทเฉพาะกาล

กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจได้เปิดบัญชีเงินฝากให้แก่ลูกค้าก่อนประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับและมีกระบวนการรู้จักลูกค้าที่แตกต่างจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 4.3.2 (1.2) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปรับปรุงข้อมูลของลูกค้าตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้เมื่อลูกค้ารายนั้นมาติดต่อทำธุรกรรมทางการเงิน หรือขอใช้บริการอื่นใดกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจในโอกาสแรก

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2569

(นายวิทย์ รัตนกร)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5856, 0 2283 6542, 0 2283 6851

คำถาม – คำตอบแนบท้ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 39/2569
เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงจากการใช้บริการทางการเงินของลูกค้า
สำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2569

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
การรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC)		
1.	ขอทราบตัวอย่างของเอกสารแสดงวัตถุประสงค์การอยู่ในประเทศไทย	เอกสารแสดงวัตถุประสงค์การอยู่ในประเทศไทย เช่น ใบอนุญาตทำงานในประเทศ (work permit) สำหรับกรณีเข้ามาทำงานในประเทศไทย หรือหนังสือรับรองที่สถาบันการศึกษาออกให้สำหรับกรณีเข้ามาศึกษาในประเทศไทย
2.	ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (smart card) ได้ ขอทราบตัวอย่างความคาดหวังในการดำเนินการที่กำหนดให้มีระดับความน่าเชื่อถือไม่ต่ำกว่าการใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์	กรณีมีเหตุจำเป็นที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ในการตรวจสอบเอกสารการแสดงตนได้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องแจ้งให้ลูกค้าทำบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ใบใหม่ อย่างไรก็ดี หากสถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่ลูกค้าอาจประสบปัญหาที่ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการตามที่กล่าวได้ เช่น ผู้ป่วยติดเตียง คนชรา หรือผู้พิการที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถพิจารณาให้ใช้บัตรประจำตัวประชาชนร่วมกับเอกสารที่ออกโดยส่วนราชการ ดังนี้ (1) <u>กรณีบัตรประจำตัวประชาชนรุ่นเก่า</u> ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้บัตรประจำตัวประชาชนร่วมกับเอกสารที่ออกโดยส่วนราชการอีก 2 ประเภท เช่น ทะเบียนบ้าน ใบขับขี่ (2) <u>กรณีบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์</u> <u>ไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (smart card reader) ได้</u> เช่น ชิปที่อยู่ในบัตรประจำตัวประชาชนเสียหายชำรุด (2.1) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ข้อมูลบน

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		บัตรประจำตัวประชาชนพร้อม Laser Code ตรวจสอบกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐร่วมกับเอกสารที่ออกโดยส่วนราชการอีก 1 ประเภท เช่น ทะเบียนบ้าน หรือ (2.2) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้บัตรประจำตัวประชาชนร่วมกับเอกสารที่ออกโดยส่วนราชการอีก 2 ประเภท เช่น ทะเบียนบ้าน ใบขับขี่ ทั้งนี้ กรณีการทำธุรกรรมกับผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายของลูกค้านิติบุคคล ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำเนินการตามแนวทางข้างต้นด้วยเช่นกัน
3.	หากสถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถดำเนินการตามกระบวนการรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) ได้ตามข้อ 4.3.2 (1.2.2) (ก) และ (ข) เช่น กรณีแรงงานต่างด้าวที่ได้รับการผ่อนผันให้สามารถอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้เป็นการชั่วคราว สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องพิจารณาเอกสารแสดงตนอย่างไร	กรณีแรงงานต่างด้าวที่ได้รับการผ่อนผันให้สามารถอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้เป็นการชั่วคราวเพื่ออยู่และทำงาน ให้ใช้บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยร่วมกับแบบรับรองทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ (ท.ร. 38/1) และใช้ใบอนุญาตทำงานหรือหนังสือรับรองจากนายจ้าง
4.	กรณีลูกค้านิติบุคคลที่เป็นหน่วยงานเอกชน สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถใช้วิธีการอื่นนอกเหนือจากการขอเอกสารที่น่าเชื่อถือที่แสดงสัดส่วนผู้ถือหุ้นจากลูกค้าได้หรือไม่	นอกจากการขอเอกสารที่น่าเชื่อถือที่แสดงสัดส่วนผู้ถือหุ้นจากลูกค้าแล้ว สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถใช้ข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่แสดงข้อมูลดังกล่าวจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้เช่นกัน
5.	ขอทราบความคาดหวังในการรู้จักลูกค้ากรณีลูกค้านิติบุคคลอื่น เช่น วัด	ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดให้มีการใช้เอกสารแสดงตนที่สามารถตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องแท้จริง และเป็นปัจจุบันของวัด และเอกสารแสดงวัตถุประสงค์หรือความจำเป็นในการใช้บัญชีเงินฝากของวัดที่ชัดเจน โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น มติมหาเถรสมาคม

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
การตรวจสอบข้อมูลก่อนการอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ		
6.	การตรวจสอบข้อมูลที่มีอยู่ในระบบงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ หมายรวมถึงข้อมูล/พฤติกรรมที่มีลักษณะผิดปกติของลูกค้าด้วยหรือไม่	สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องจัดให้พนักงานตรวจสอบข้อมูล/พฤติกรรมของลูกค้าขณะขอใช้บริการทางการเงินกับข้อมูล/พฤติกรรมที่มีลักษณะผิดปกติที่เคยเกิดขึ้นและมีอยู่ในระบบงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาว่าควรอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าหรือไม่
7.	การตรวจสอบข้อมูลที่มีอยู่ในระบบงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น ผลการพิจารณาในขั้นตอนการรับลูกค้าครั้งก่อน หมายถึง ผลการพิจารณาจากการอนุมัติสร้างสัมพันธ์ใช้หรือไม่	ผลการพิจารณาในขั้นตอนการรับลูกค้าครั้งก่อน หมายถึง การบันทึกข้อสังเกตของลูกค้า หรือ การกำหนดความเสี่ยงของลูกค้าหลังจากการอนุมัติสร้างสัมพันธ์
การจัดเก็บข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับลูกค้า		
8.	การบันทึกเหตุการณ์และรายละเอียดการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระบบ หมายถึง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น (Enhanced Customer Due Diligence: EDD) ด้วยหรือไม่	การบันทึกเหตุการณ์และรายละเอียดการทำธุรกรรมดังกล่าวรวมถึงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นด้วย